

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Приймальної комісії
Протокол № _____
«_____» _____ 2017 р.
Голова Приймальної комісії
_____ **П.В. Пашко**

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття освітнього ступеня бакалавр
з іншим напрямом підготовки на основі ОКР молодшого спеціаліста
(з нормативним терміном навчання на вакантні місця)
галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Ірпінь – 2017

Програма додаткового вступного випробування за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент» складена на основі освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста.

Розробники:

_____ М.В. Гусятинський, к.т.н., доцент

_____ А.А. Грушева, к.пед.н., доцент

_____ Г.І. Євтушенко, к.е.н., доцент

_____ О.В. Мельник, к.е.н., доцент

Рецензенти:

_____ О.Д. Гордей, д.е.н., професор

_____ В.М. Мельник, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № ____ від «__» _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ М.В. Гусятинський, к.т.н., доцент,
професор кафедри

Директор навчально-наукового центру

організації освітнього процесу _____ Л.О. Винниченко

Реєстраційний № _____

Загальна характеристика програми вступного екзамену

Програма вступного екзамену включає:

1. Вступ	4
2. Перелік тем та їх короткий зміст в розрізі навчальних дисциплін	6
3. Зразок екзаменаційного білета	8
4. Критерії оцінювання додаткового вступного випробування	10
5. Список рекомендованої літератури	11

ВСТУП

Мета додаткового вступного випробування (екзамену). Здобуття освітнього ступеня бакалавр з іншим напрямом підготовки на основі ОКР молодшого спеціаліста (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітнього ступеня бакалавр абітурієнти повинні мати базову неповну вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальнонаукових та конкретно-економічних наук. Обов'язковою умовою є володіння державною мовою.

Фахівець з менеджменту повинен бути підготовленим до активної творчої професійної і соціальної діяльності в умовах функціонування ринкової економіки, мати розвинені економічні та організаційні здібності для здійснення ефективної управлінської діяльності у відповідності до тенденцій соціально - економічного розвитку; мати широкий світогляд, впевненість у своїх силах, наполегливість, якості лідера, здатність до зваженого ризику, високорозвинене відчуття реальності, ініціативність, емоційну стійкість, уміння приймати та реалізовувати рішення в умовах невизначеності інформації, обмеженості ресурсів та дефіциту часу, поєднувати високий професійний, моральний та культурний рівень, володіти системним мисленням, здатністю до ефективного ділового спілкування та підприємництва; в умовах змін у науці та соціальній практиці критично переоцінювати набутий досвід, аналізували свої можливості, безперервно поповнювати свої знання.

Спеціаліст у галузі менеджменту повинен мати фундаментальну загальнонаукову, спеціальну та практичну підготовку, досконало володіти своєю спеціальністю, безперервно оновлювати і збагачувати знання, вміти на практиці застосовувати принципи наукової організації праці, володіти сучасними методами управління.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що абітурієнт повинен:

знати: законодавчі, інструктивні та теоретичні матеріали, що стосуються менеджменту, управління й організації підприємницької діяльності на підприємствах.

вміти: правильно оцінювати ситуацію, приймати управлінські рішення, використовувати принципи організації управління.

Вступне випробування включає зміст нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки « Основи менеджменту».

Характеристика змісту програми. Програма додаткового вступного випробування охоплює коло питань, що в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, яка бажає навчатись в університеті з метою здобуття освітнього ступеня бакалавр (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) за напрямом підготовки 6.030601 „Менеджмент”. Програму складено на основі дисципліни циклу професійної підготовки молодшого спеціаліста з менеджменту, передбаченого Освітньо-професійною програмою підготовки молодшого спеціаліста напряму 0502 „Менеджмент”, зокрема „Основ менеджменту” з урахуванням можливостей вступу з інших напрямів підготовки на основі ОКР молодшого спеціаліста.

Програма побудована за змістовними модулями, які характеризують складові професійної підготовки молодшого спеціаліста за напрямом „Менеджмент”.

Порядок проведення додаткового вступного випробування визначається Положенням про проведення вступних випробувань в Університеті державної фіскальної служби України та Положенням про фахові атестаційні комісії Університету державної фіскальної служби України.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ЗМІСТ В РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНА «ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту.

Менеджмент і підприємництво, спільні риси та відмінності. Менеджмент як наука. Функції менеджменту. Природа, сутність і розвиток управління. Суб'єкт, об'єкт управління. Сучасні підходи до вивчення управління: традиційний, системний та ситуаційний.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту.

Поняття й еволюція принципів управління. Принципи управління А.Файоля, Г. Емерсона, Г. Форда. Загальні принципи управління сучасною організацією. Закони управління.

Тема 3. Історія розвитку менеджменту.

Історія теорії і практики управління від шумерів до П. Друкера. «Одновимірні» вчення про управління. «Синтетичні» вчення про управління.

Тема 4. Організації як об'єкти управління.

Загальна характеристика організації, її життєвий цикл. Поділ праці і спеціалізація. Види департаментизації. Рівні управління. Сучасна типологія організацій. Аналіз зовнішнього середовища організації. Характеристика середовища прямої дії. Характеристика факторів непрямої дії.

Тема 5. Функція та технології менеджменту.

Зміст поняття «функції управління». Різні підходи до визначення даного терміну. Класифікація функцій менеджменту, їх коротка характеристика.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту.

Вироблення місії організації. Характеристика і встановлення цілей організації. Планування діяльності й успіх організації: сутність, етапи, види. Сутність і функції стратегічного планування. Реалізація стратегічного плану.

Тема 7. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.

Сутність «організації» як процесу. Організаційні повноваження. Делегування повноважень. Перешкоди до ефективного делегування. Норма управління в організації. Фактори проектування організації. Елементи проектування організації. Поняття організаційної структури. Основні види організаційних структур, їхня характеристика, властивості, недоліки і переваги.

Тема 8. Мотивація як загальна функція менеджменту.

Сутність і еволюція поняття мотивація. Потреби і мотиваційне поведіння.

Матеріальна, трудова і статусна мотивація. Мотиваційний процес. Процесуальні теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту.

Сутність і зміст контролю. Характеристика типів контролю з погляду часу їхнього здійснення. Процес контролю. Поведінкові аспекти контролю. Характеристики ефективного контролю.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 11. Методи менеджменту.

Сутність і класифікація методів управління. Організаційно-адміністративні методи управління. Економічні методи управління. Соціально-психологічні методи управління

Тема 12. Управлінські рішення.

Сутність і зміст поняття «управлінське рішення». Класифікація управлінських рішень. Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Процес моделювання і його використання в практиці прийняття УР. Методи прийняття УР.

Тема 13. Інформація та комунікації в менеджменті.

Рівні інформаційного забезпечення менеджменту. Типи інформації. Характеристика інформації. Використання інформації в основних функціях менеджменту. Процес комунікації. Комунікаційні мережі. Комунікаційні стилі. Мистецтво спілкування.

Тема 14. Керівництво та лідерство

Керівництво і лідерство в організації: порівняльна характеристика. Форми та джерела влади. Авторитет менеджера. Основи лідерства. Концепції ситуативного лідерства. Особливості управлінської праці. Менеджер і підприємець: подібність і відмінність. Функціональні обов'язки менеджерів різних рівнів управління.

Тема 15. Відповідальність і етика в менеджменті

Роль бізнесу у суспільстві. Соціальна відповідальність в управлінні. Етика і сучасне управління. Причини поширення неетичної поведінки в бізнесі.

Тема 16. Організаційні зміни та ефективність у менеджменті.

Комплексний підхід до питань продуктивності. Взаємозв'язок процесів обміну інформацією, прийняття рішень та керівництва з питаннями продуктивності. Етапи проведення змін в організації. Форми і джерела опору змінам. Методи подолання опору змінам. Організаційний розвиток.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА
для проведення додаткового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня бакалавр
з іншим напрямом підготовки на основі ОКР молодшого спеціаліста
(з нормативним терміном навчання на вакантні місця)
галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
2017 рік
ВАРІАНТ №1

1. Менеджмент – це:
 - а) Цілеспрямована дія на об'єкт управління для досягнення заздалегідь встановленої мети в інтересах суб'єкта управління;
 - б) Цілеспрямована дія на об'єкт з метою змінити його стан або поведінку у зв'язку зі зміною обставин;
 - в) Цілеспрямований вплив на колектив працівників або на окремих виконавців з метою виконання поставлених завдань та досягнення визначених цілей;
 - г) Практика управління організацією найнятими менеджерами.

2. Забезпечення у достатніх обсягах капітальних вкладень для започаткування діяльності організації – особливості діяльності організації на етапі життєвого циклу:
 - а) «рання зрілість»;
 - б) «завершальна зрілість»;
 - в) «дитинство»;
 - г) «народження».

3. До управлінського персоналу організації належать:
 - а) Керівники;
 - б) Фахівці;
 - в) Службовці;
 - г) Всі відповіді вірні.

4. Чинники впливу, пов'язані з розглядом організації як відкритої системи, – це:
 - а) Чинники внутрішнього середовища;
 - б) Чинники зовнішнього середовища;
 - в) Мікроекономічні чинники;
 - г) Макроекономічні чинники.

5. Групи працівників, що виникають і функціонують спонтанно, - це:
 - а) Формальні організації;
 - б) Прості організації;
 - в) Складні організації;
 - г) Неформальні організації.

6. Вузька спеціалізація притаманна:

- а) Групам керівників;
- б) Цільовим виробничим групам;
- в) Цільовим господарським групам;
- г) Правильні відповіді 2) і 3).

7. Патріотизм, національна свідомість, громадянська позиція, інтелігентність, людяність, порядність, почуття обов'язку, чесність, доброзичливість – це:

- а) Професійно-ділові якості менеджера;
- б) Адміністративно-організаційні якості менеджера;
- в) Соціально-психологічні якості менеджера;
- г) Моральні якості менеджера.

8. Управлінець ринкової орієнтації, який активно впроваджує ефективні умови господарювання, нововведення та досягнення науково-технічного прогресу, виважено враховує зміни у міжнародних відносинах, своєчасно впливає на кон'юнктуру і динаміку попиту та пропозиції, вміло перебудовує виробничо-господарську діяльність з урахуванням вимог ринку, - це:

- а) Підприємець;
- б) Менеджер;
- в) Чиновник;
- г) Державний службовець.

9. Принцип менеджменту, згідно з яким будь-яка діяльність в організації має бути спрямована на досягнення конкретних виробничо-господарських цілей та виконання поставлених завдань, - це:

- а) Принцип єдиновладдя;
- б) Принцип економічності;
- в) Принцип цілеспрямованості;
- г) Принцип ієрархічності.

10. Організування – це:

- а) Вид управлінської діяльності, який визначає перспективу і майбутній стан організації, шляхи і способи його досягнення;
- б) Вид управлінської діяльності, який відображає процес формування структури управління організацією;
- в) Вид управлінської діяльності, який забезпечує процес спонукання себе та інших працівників до діяльності, спрямованої на досягнення особистих цілей і цілей організації;
- г) Вид управлінської діяльності, спрямований на усунення відхилень, збоїв, недоліків у керованій системі шляхом розроблення і впровадження керуючої системою відповідних заходів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Проведення додаткового вступного випробування дає можливість виявити ступінь засвоєння програмних знань студентами та вмінням їх практичного застосування з дисципліни «Основи менеджменту».

Кожний екзаменаційний білет складається з 10 тестових завдань закритого типу з вибором однієї правильної відповіді. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, діючою 4-бальною шкалою та ЄКТС. Кожне з тестових завдань оцінюється у 10 балів.

Підсумкова оцінка за фахове випробування виставляється за 100- бальною шкалою на підставі сумарної кількості залікових балів.

Шкала переведення кількості балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування у оцінку за 4-х та 2-х бальною шкалою

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною шкалою	Еквівалент оцінки за 2-х бальною шкалою
45-50	90-100	A	5 «відмінно»	склав
35-45	70-89	B, C	4 «добре»	
25-34	50-69	D, E	3 «задовільно»	
Менше 25	Менше 50	FX, F	2 «незадовільно»	не склав

Відмінно (5, A, 90-100 балів) – за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому абітурієнт гарно орієнтується; за володіння понятійним апаратом та уміння пов'язувати теорію з практикою; за обрання правильної відповіді. Відмінна оцінка передбачає правильну відповідь на 9 або 10 з 10 тестових завдань та якісне зовнішнє оформлення.

Добре (4, BC, 70-89 балів) – за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом дисциплін, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення тестових завдань, грамотний виклад відповіді, але при вирішенні окремих завдань мали місце певні неточності (похибки). Оцінка «добре» передбачає правильну відповідь на 7 або 8 тестових питань з 10.

Задовільно (3, DE, 50-69 балів) – за знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому його виклад є неповним і непослідовним. Вступник допустив неточності у визначенні понять у тестових завданнях, або вказав на неправильну відповідь. Оцінка «задовільно» передбачає правильну відповідь на 5 або 6 тестових питань з 10.

Незадовільно (2, FX, F, 0-49 балів) – вступник має безсистемні знання, допускає помилки у відповідях на тестові завдання, або демонструє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу, або відмовився від відповіді. Незадовільна оцінка передбачає правильну відповідь на 5 і менше тестових питань з 10.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»

1. Артемов В. Ю. Основи менеджменту для інформаційних аналітиків: Курс лекцій. – К.: КНТ, 2007. – 272 с.
2. Баєва О. В. Основи менеджменту: Практикум: Навч. посібник / Баєва О.В., Новальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. – К.: ЦУЛ, 2007. – 524 с.
3. Бєседін М.О. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід: Підручник. / Бєседін М.О., Нагаєв В. М. – К.: ЦУЛ, 2005. - 496 с.
4. Герчикова И.Н. Менеджмент: Учебник. М.: Банки и биржи, ЮНИТИ,-2003.
5. Гришанков Д. Э. 7 нот менеджмента. Лучшая практика управления / Д. Э. Гришанков Д.И. Кабалинский, Ф.В. Жердев и др. Эксмо, 2008. – 340 с.
6. Друкер П. Задачи менеджмента в XXI веке / Питер Ф. Друкер. М.: Вільямс, 2004. – 272 с.
7. Дяченко Т.О. Основи менеджменту: Навч. пос. – К.: Кондор, 2010. – 176 с.
8. История менеджмента: учебное пособие / под ред. Э. М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 240 с.
9. Кредісов А. І. Менеджмент в історичному розвитку як теорія. – К : Знання України, 2009. – 515 с.
10. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: Підручник. - вид. 2-ге, випр., доп./ О. Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – К.: Академвидав, 2007. - 464 с.
11. Лукашевич Н.П. Самоменеджмент. Теория и практика: Учебник. – К.: Ника-Центр, 2007. – 339 с.
12. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури / М.: Дело, 2009. – 745 с.
13. Основи менеджменту: Практикум: навч. посіб. / В. П. Окорський та ін.; за ред. В. П. Окорського; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. – Рівне: НУВГП, 2011. – 498 с.
14. Основи менеджменту: Підручник. / В. Т. Вечеров, А. П. Міщенко, Т. В. Котуранова; ДВНЗ "Придніпр. держ. акад. буд-ва та архіт.". – Д.: Свидлер А. Л., 2012. – 351 с.
15. Жук А. В. Основи менеджменту: конспект лекцій / Жук А. В.; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2010. – 215 с.
16. В. П. Окорський Основи менеджменту: навч. посіб. / В. П. Окорський; Нац. ун-т водного госп-ва та природокористування. – Рівне : НУВГП, 2009. – 400 с.
17. Сидорчук О. Г. Основи менеджменту: навч. посіб. / О. Г. Сидорчук, І. І. Артими; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2011. – 215 с.
18. Гуторова О. О. Основи менеджменту: навч. посіб. / О. О. Гуторова; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х.: ХНАУ, 2009. – 328 с.
19. Білецька К.В. Основи менеджменту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / К. В. Білецька; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013. – 226 с.
20. Основи менеджменту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Д. Є. Козенков, А. С. Ковзель, К. А. Ковзель; Нац. металург. акад. України. - Д.: Акцент,

2014. – 174 с

21. Основи менеджменту: навч. посіб. для студ. напряму 6.070101 "Транспортні технології" / Е. А. Зінь, В. С. Сорока, З. О. Толчанова; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. – Рівне : НУВГП, 2010. – 312 с.
22. Основи менеджменту та адміністрування: підруч. для студ. ден. та заоч. форм навч. напряму підгот. "Менеджмент" / Є. О. Снітко, Є. Є. Завгородній ; ДЗ "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". – Луганськ: ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка", 2010. – 279 с.
23. Основи менеджменту у системі професійно-технічної освіти: навч. посіб. / Кулешова В. В., Мальована В. В.; Укр. інж.-пед. акад. – Х.: УПА, 2010. – 260 с.
24. Основи менеджменту, орієнтованого на результат: навч. посіб. / В. Полуйко; Західноукр. ресурс. центр. – Л.: Кудла, 2010. – 63 с.
25. Основи менеджменту: Підручник / За наук. ред. В. Г. Федоренка. – К.: Алерта, 2007. - 420 с.
26. Осовська Г. В. Менеджмент організацій: підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – К.: Кондор, 2009. – 677 с.
27. Осовська Г. В., Копитова І. В. Основи менеджменту. Практикум: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2005. – 581 с.
28. Осовська Г. В., Осовський О. А. Основи менеджменту: Підручник. – 3-є вид., перероб. і доп. – К.: Кондор, 2006. – 664 с.
29. Робінс С. П., Деченцо Д. А. Основи менеджменту. – К.: Основи, 2002. – 671 с.
30. Стеценко І. Т. Основи менеджменту. Хто такий менеджер: Навч. посібник. – К.: А. С. К., 2004. – 224 с.
31. Тарнавська Н. П., Пушкар Р. М. Менеджмент: теорія та практика: Підручник для вузів. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 456 с.
32. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: підручник. – вид. 2-ге, випр., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 576 с.